

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Олег ЛАГОДНЮК

08.11.2021

06-10- 102 S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Медіакультура		Media culture	
Шифр за ОП	OK32	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of education: Bachelor's (first)	
Галузь знань: Журналістика	06	Field of knowledge: Journalism	
Спеціальність: Журналістика	061	Field of study: Journalism	
Освітня програма: Журналістика		Degree Programme: Journalism	

Силабус навчальної дисципліни «**Медіакультура**» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» галузі знань 06 «Журналістика». Рівне. НУВГП. 2021. 10 с.

ОПП на сайті університету:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/edu=5Fprograms/2017.html>

Розробник силабусу – Супрун Людмила Вікторівна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри журналістики та українознавства

Схвалено на засіданні кафедри журналістики та українознавства
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року

Завідувач кафедри – Малевич Леся Дмитрівна, кандидат філологічних наук, доцент

Керівник освітньої програми – Супрун Володимир Миколайович, доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та українознавства

Схвалено науково-методичною радою з якості навчально-наукового інституту економіки та менеджменту
Протокол № 1 від 2 вересня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості навчально-наукового інституту економіки та менеджменту – Ковшун Наталія Едуардівна, доктор економічних наук, професор

СЗ №-5850 в ЕДО

© Супрун Л.В., 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	«Журналістика»
Спеціальність	061 «Журналістика»
Рік навчання	4
Семестр	7
Кількість кредитів	4
Лекції	20 годин
Практичні заняття	20 годин
Самостійна робота	80 годин
Курсова робота	ні
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Супрун Людмила Вікторівна,
доктор наук із соціальних комунікацій, професор,
професор кафедри журналістики та українознавства

Вікіситет
ORCID

http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Супрун_Людмила_Вікторівна
[0000-0002-9427-922X](https://orcid.org/0000-0002-9427-922X)

Як комунікувати

l.v.suprun@nuwm.edu.ua
Актуальні оголошення – на сторінці дисципліни в системі Moodle

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної
дисципліни,
мета та завдання

Навчальна дисципліна **«Медіакультура»** викладається студентам спеціальності «Журналістика» для набуття ними теоретико-методологічних знань культурно-комунікаційних процесів вітчизняного і зарубіжного медіаландшафту. Кожен вид медіа, розширюючи сферу впливу на соціум, ініціює власний досвід комунікації людини зі світом, де інформація не лише впливає на особистість, але на й культуру поведінки в медіасередовищі. Тому назріла потреба систематизувати й узагальнити значення засобів масової комунікації як акумуляторів і ретрансляторів актуальних духовних цінностей суспільства. У той же час виникла необхідність у розгляді соціокультурного процесу взаємодії особистості з медіа. Ці два процеси сукупно формують предмет дослідження медіакультури, яка тільки починає ставати об'єктом розгляду вітчизняних теоретиків журналістики.

Мета вивчення дисципліни – дати уявлення про взаємовплив культури на мас-медіа, мас-медіа на культуру соціуму і культури спілкування суспільства з засобами масової комунікації в діахронічній і синхронічній практиках.

Основні завдання:

1) розкрити зміст поняття медіакультури в контексті процесу модернізації суспільства, зокрема його інформатизації;

2) проаналізувати сутність впливу на медіакультуру різних соціальних інститутів і структур: міфології, ідеології, науки, класичної спадщини та сучасних віянь, релігії, художньої культури;

3) розглянути співвідношення медіакультури (як культури масової, тиражованої, повсякденної) з культурою високою (елітарною) у продукуванні й підтримці духовних цінностей;

4) показати роль медіакультури як посередника у взаємодії між владою і суспільством, соціумом й особистістю, різними спільнотами та соціальними групами;

5) визначити характер змін, які відбуваються в нашому суспільстві, розглянути зв'язок цих процесів з модернізацією в цілому;

6) розглянути соціокультурні фактори, що впливають на трансформацію медіасередовища й медіапростору: інформаційно-комунікаційні технології, медіаринок, створення єдиного (глобального) інформаційного простору, роль медіаменеджменту та нову роль журналістики, медіакритики тощо;

7) з'ясувати значимість медіаосвіти, яка сприяє не тільки росту медіаграмотності, але й соціалізації особистості.

Покликання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4320>

Компетентності

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку та опрацювання інформації з різних джерел.

ЗК 2.Здатність усно й писемно спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя.

ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів суспільної діяльності).

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії, працювати як самостійно, так і в команді.

ЗК 9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 11.Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ФК2.Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в професійній діяльності.

ФК12.Здатність визначати сучасні тенденції висвітлення в ЗМК різних політичних точок зору на розвиток українського суспільства; прогнозувати перспективи розвитку різних поглядів з урахуванням національних особливостей перебігу політичних процесів.

ФК14.Уміти розробляти та обґрунтовувати пропозиції щодо розв'язання стратегічних проблем суспільства.

Програмні результати навчання

РН1.Використовувати державну мову в професійній діяльності.

РН4. Оцінювати свій або чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована та проведена самостійно або колегами.

РН13. Демонструвати повагу до різноманітності та мультикультурності, формувати стратегії пошуку діалогу між представниками різних партій, соціальних груп задля досягнення громадянської злагоди в суспільстві.

РН17. Практикувати, застосовуючи інформаційні та комунікаційні технології, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів суспільної діяльності).

PH19. Виявляти вміння організації й ведення діалогу на актуальну тему, демонструючи уважне сприйняття повідомленої співбесідником інформації й точну реакцію на неї.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Медіакультура як наука і навчальна дисципліна

Тема 1. Медіакультура як навчальна дисципліна

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Предмет і завдання навчальної дисципліни та практичне значення для професійної підготовки журналістів. Медіагенезис. Історичні типи медіа. Медіакультура як знакова система. Соціальні функції медіакультури.

Тема 2. Медіакультура як феномен епох модерну і постмодерну

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Культура модерну. Медіаінновації індустріального суспільства. Кінематограф у просторі медіа культури. Культура постмодерну.

Тема 3-4. Медіакультура і міфи ХХ століття

Кількість годин:

лекцій – 4, практичних занять – 2, самостійної роботи – 16

Міф як базисний феномен медіакультури. Міфологізація преси. Міфотворчість у кіно. Телебачення як фабрика міфів.

Тема 5. Медіаменеджмент як інтеграційна система

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Медіаменеджмент як феномен управлінської культури інформаційної епохи. Медіаполітика держави і права основа медіа менеджменту. Інтернет та електронний менеджмент. Інновації аудіовізуального менеджменту.

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми медіакультури

Тема 6. Медіавіртуальність. Виклики інформаційної епохи

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Інформаційна епоха. Інформаційне суспільство. Глобалізм як реальність інформаційної епохи. «Демасифікація» масмедіа (Е. Тоффлер) – наслідок інформатизації. Аудіовізуальна культура як основа ЗМК в інформаційну епоху. Телекратія: кваліфікація поняття. Кліп-культура та механізми її маніпулятивного впливу на масову свідомість.

Тема 7-8. Медіакультура в системі цінностей сучасного суспільства

Кількість годин:

лекцій – 4, практичних занять – 4, самостійної роботи – 8

Медіакультура в інформаційному океані ціннісного розмаїття. Основні напрямки

аксіологічних досліджень медіатексту. Зміна ціннісної картини світу на фоні його інформаційної глобалізації. Вплив медіакультури на традиційні культурні універсалії. Контркультура і субкультура як пошук ідентичності в медіатизованому просторі.

Тема 9. Медіапродукція. Медіатекст. Медіамова

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 12

Поняття «медіатекст». Основні категорії медіатексту. Типологія медіатекстів. Методи дослідження медіатекстів. Медіатекст друкованих ЗМІ: жанрово-стилістичний аспект. Жанрова і прагматилістична специфіка телевізійного та радійного текстів. Специфіка вебмедіатексту. Прагмалінгвістичні особливості рекламного тексту і специфіка його редагування. ПР-текст як різновид медіатексту. Медіакультура як здобуте в процесі споживання медіапродукції надбання особистості у формі знань, умінь, навичок. Медіаспоживач. Медіакомпетентність. Медіаосвіта як комплексний процес, що базується на методиках різних наукових дисциплін. Основні теорії та концепції медіаосвіти. Система понять медіаосвіти. Функції медіаосвіти. Аналіз зарубіжного досвіду медіаосвіти. Вітчизняна модель медіаосвіти.

Тема 10. Соціальна роль медіакритики

Кількість годин:

лекцій – 4, практичних занять – 4, самостійної роботи – 12

Види журналістської критики ЗМІ. Функції медіа критики. Медіакритика і формування суспільного консенсусу. Проблема суспільної довіри до ЗМІ. Роль медіакритики в захисті гуманістичної культури. Медіакритика і мовна культура ЗМІ. Роль медіакритики в підтриманні здорового психологічного і морального клімату в суспільстві. Взаємовідносини медійних організацій і аудиторії в умовах інформаційного ринку. Проблема соціальної відповідальності ЗМІ. Підзвітність ЗМІ перед суспільством. Медіакритика і захист інформаційних прав та інтересів громадян. Роль медіакритики у формуванні інформаційної культури.

Методи, технології навчання та викладання

Методи навчання: лекція, індивідуальна і фронтальна бесіди, евристична бесіди, спостереження, групова робота, круглий стіл, дискусія, засідання експертної групи, дебати, наукові доповіді, презентації, колективне обговорення презентацій та проєктів, опрацювання наукової літератури, робота з підручником, масовокомунікаційною продукцією. Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні та ігрові.

Засоби навчання

Мультимедійні і проєкційні засоби, інформаційно-комунікаційні системи, програмне забезпечення, дидактичні матеріали.

Методи оцінювання та структура оцінки

Для досягнення мети та реалізації завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал, виконати індивідуальні, самостійні завдання до практичних занять, вчасно виконати модульні контрольні роботи. У підсумку вони можуть отримати такі **обов'язкові бали**:

- 60 балів – за поточну роботу;

- 40 балів – за модульний контроль (МК 1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів), який може бути зараховано як підсумковий.

Усього – 100 балів.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи: усного контролю (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда), письмового контролю (тестування). Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Оцінювання виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за

такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання з детальним розподілом балів за темами наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4320>

Студенти можуть отримати **додаткові бали** за написання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових статей або тез з тематики курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролю знань студентів, можливість подання апеляції:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	екзамен	залік
90 – 100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Вивченню дисципліни передують вивчення курсу «Історії та культури України», «Основи журналістики», «Теорія масової комунікації», «Теорія і практика журналістської діяльності», «Мас-медійна логіка».

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть написати та опублікувати наукові статті, тези з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові дослідження викладача курсу.

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Зражевська Н. І. Масова комунікація і культура : лекції. : Черкаси : Брама-Україна, 2006.
2. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навч. посіб. / Барішпольець О. Т. та ін. ; за ред. Л. А. Найдюнової Л. А., О. Т. Барішпольця. Київ : Міленіум, 2010.
3. Медіаосвіта та медіаграмотність / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; за наук. ред. В. В. Різуна : підручник. Київ : Центр вільної преси, 2012.
4. Супрун Л.В. Медіакультура : навчально-методичні вказівки для практичних занять і самостійної роботи. Рівне : НУВГП, 2021. 24 с.

Додаткова література

5. Амзин А. Новостная интернет-журналистика. Москва : Аспект Пресс, 2011.
6. Байдаров Э. У. Влияние глобализации на культуру и ценности человека. CREDO NEW : теоретический журнал. URL : <http://credonew.ru/content/view/510/30/>.
7. Баранов А. Н. Лингвистическая экспертиза текста: теория и практика : учебное пособие. Москва : Флинта: Наука, 2007.
8. Баранов О. А. Медиаобразование в школе и вузе. Тверь : Изд-во Твер. гос. ун-та, 2002.
9. Бутиріна М. В. Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіа середовищі : монографія. Дніпропетровськ : Вид-во «Слово», 2009.
10. Винтерхофф-Шпурк П. Медиapsихология: основные принципы. Харьков : Изд-во Гуманитарного ун-та, 2007.
11. Добросклонская Т. Г. Медиалингвистика: системный подход к изучению языка СМИ. Москва : Флинта, 2008.
11. Дубин В. В. Интеллектуальные группы и символические формы. Очерки социологии современной культуры. Москва : Новое издательство, 2004.
12. Жижина М. В. Медиакультура: Культурно-психологические аспекты. Москва : Вузовская книга, 2009.
13. Зирка В. В. Манипулятивные игры в рекламе: Лингвистический аспект. Изд. 2-е, испр. Москва : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010.
- 14.. Зражевська Н.І. Розуміння медіакультури: комунікація, постмодерн, ідентичність, ідеології, медіа контроль : монографія. Черкаси : Видавець Ю. Чабаненко, 2012.
15. Иванова К. А. Копирайтинг: секреты составления рекламных и PR-текстов. Санкт-Петербург : Питер, 2005.
16. Иссерс О. С. Речевое воздействие: учебное пособие для студентов, обучающихся по специальности «Связи с общественностью». Москва : Флинта : Наука, 2009.
17. Кавалеров А. А. Цінність в соціокультурній трансформації. Одеса : Астропринт, 2001.
18. Каган М. С. Философская теория ценности. Санкт-Петербург : Петрополис, 1997.
19. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество, культура. Москва : ГУ-ВШЭ, 2000.
20. Ким М.Н. Жанры современной журналистики : монография. Санкт-Петербург : Изд-во Михайлова В. А., 2004.
21. Кириллова Н. Б. Медиакультура: теория, история, практика : учебное пособие. Москва : Академический Проект; Культура, 2008.
22. Космеда Т. Аксіологічні аспекти прагмалінгвістики: формування і розвиток категорії оцінки : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2000.
23. Костенко Н. В. Ценности и символы в массовой коммуникации : монография. Киев : Наукова думка, 1998.
24. Кузнецова О. Д. Ціннісно-етичне регулювання журналістської діяльності в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. філол. наук : 10.01.08. Київ : 1999.
25. Кузнецова Т. В. Аксіологічні моделі мас-медійної інформації : монографія. Суми : Університетська книга, 2010.
26. Лисинюк М. В. Медиакультура: сутнісні особливості і функції. *Питання культурології*. 2020. №36. С. 38-48.
27. Практична медіаосвіта: авторські уроки : збірка / ред.-упор. В. Ф. Иванов, О. В. Волошенюк ; за наук. ред. В. В. Різуна. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2013.
28. Супрун Л. Комп'ютерна комунікація: українські реалії. Традиційні й нові медіа у формуванні громадянського суспільства: монографія / за заг. ред. проф. Супрун Л.В. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2016. С. 141-147.
29. Федоров А. В. Медиаобразование и медиаграмотность : учебное пособие для вузов. Таганрог, 2004.
30. Шендеровський К. С. Соціальна освіта та соціальні комунікації : тексти лекцій. Київ : Вид-во Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, 2011.

31. Шкляр В. І. Журналістська майстерність (розділ «Поетика журналістського твору»). Київ, 2005.
 32. Шкляр В. І. Теорія і методика журналістської творчості. Київ, 1999

Інтернет-ресурси

32. <http://psyfactor.org/lib>
 36. <http://osvita.mediasapiens.ua/mediapsihologiya>

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ

Дедлайни та перекладання	<p>Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/.</p> <p>Згідно з цим документом реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.</p> <p>Перекладання модульних контролів здійснюється згідно з http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/.</p> <p>Оголошення стосовно дедлайнів складання та перекладання оприлюднюються на навчальній платформі Moodle https://exam.nuwm.edu.ua/</p>
Правила академічної доброчесності	<p>За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю студент <u>позбавляється</u> подальшого права здавати матеріал і в нього виникає академічна заборгованість.</p> <p>За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка відповідно до ступеня порушення.</p> <p>Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag</p>
Вимоги до відвідування	<p>Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. За об'єктивних причин пропуску занять (довідка про хворобу, інша поважна причина) студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі Moodle https://exam.nuwm.edu.ua/</p> <p>Студент має право оформити індивідуальний графік навчання відповідно до Положення http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/</p> <p>Здобувачі на заняттях можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але винятково з навчальною метою з цієї дисципліни.</p>

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну	<p>Щосеместрово студенти проходять онлайн-опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем цього курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП. Процес опитування регулюється Порядком опитування здобувачів вищої освіти та випускників стосовно якості освіти та освітньої діяльності у Національному університеті водного господарства та природокористування http://ep3.nuwm.edu.ua/17224/</p> <p>За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання цієї та інших дисциплін.</p> <p>Результати опитування надсилають студентам.</p>
Оновлення	<p>З ініціативи викладача зміст цього курсу оновлюється щорічно з урахуванням змін у законодавстві України, наукових досягнень та сучасних практик у галузі.</p> <p>У викладанні цієї дисципліни враховано вимоги Закону України «Про вищу освіту», нормативні документи щодо організації освітнього процесу в</p>

зкладах вищої освіти та Стандарт вищої освіти України галузі знань 06 Журналістика спеціальності 061 «Журналістика», затверджений і введений у дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 № 864. Студенти також можуть долучатися до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачеві.

Навчання осіб з інвалідністю

Документ стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступний за покликанням <http://ep3.nuwm.edu.ua/15913/>

У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес цього курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.

Викладач та здобувачі вищої освіти з цієї освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Лектор

Супрун Л.В., доктор наук із соціальних комунікацій,
професор кафедри журналістики та українознавства